

**MARCIENNE MARTIN, A Name to Exist.
The Example of the Pseudonym on the Internet
[Egy név a létezésért. Az internetes álnév példája]**
Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, 2016. 175 lap

1. Az internet világa viszonylag új terület, elterjedése és népszerűsége csak néhány évtizedes múltra tekint vissza. Éppen ezért a tudósok és kutatók számára számos kiaknázatlan lehetőséget kínál. A nyelvészek körében egy ideje már szintén népszerűek az internettel kapcsolatos kutatások, ami nem is meglepő, ha csak arra gondolunk, hogy milyen hatalmas méretű korpuszként szolgál, mennyi információ, írott és hangzó anyag jelenik meg benne, vagy éppen mennyi ember éli ott mindennapi társadalmi életét. Az itt ismertetett kötet a témát névtani szempontból közelíti meg: az egyes emberek által használt neveket vizsgálja az internet különböző felületein. A könyv összhangban van így a szerző más munkáival is, hiszen azok jórészt a modern társadalom médiakommunikációjának sajátosságaival és az internet terjedésével járó változásokkal foglalkoznak.

A könyv elején találjuk a tartalomjegyzéket, az illusztrációk listáját, az előszót és a bevezetést. Az előszó (xiii–xv) felhívja a figyelmet a névadásra mint kimondottan emberi gyakorlatra, mely többet jelent, mint valaminek az egyszerű felcímkézése. Névadási szokásaink bonyolultak, de rendszerint szabályszerűségeken alapszanak, s a munka célja is ilyen szabályszerűségek keresése a felhasznált korpuszokban.

A szerző a könyvet három fő részre tagolja. Az első fejezet egy általános bevezető és összefoglaló rész, a második az e-mail címekkel foglalkozik, míg a harmadik a különböző fórumokon, blogokon, az online médiában megjelenő neveket vizsgálja.

2. Az első fejezet (1–45) még nem korlátozódik az interneten fellelhető nevekre. Kisebb történeti áttekintést kapunk az individualizmusról, illetve arról, hogy miképpen alakult az egyénről, az egyediségről alkotott kép a pszichológia fejlődésének köszönhetően is. Szóba kerül többek közt, hogy a névválasztás függ attól, milyen csoportban, milyen társadalomban élünk, a nevekre gyakorolt szociokulturális hatás ugyanis igen jelentős. Eszerint a kapott tulajdonneveinkkel jelezzük a társadalomhoz való tartozást, ezzel szemben a digitális korban álnevek mutatják az internet virtuális társadalmához való tartozásunkat. A szerző az álneveket egy maszkhoz hasonlítja, amely alkalmas az anonimitás megőrzésére.

Arra a kérdésre, hogy mit is jelent a magánszféra az interneten használt álnevek esetében, több felmérés eredményeivel válaszol a szerző. A második fejezet tárgya ennek megfelelően: álnevek a fórumokon, e-mail címekben, chatszobákban (47–69). A szerző először is – már-már túlzó részletességgel – leírja, hogy mi az e-mail, majd kutatásainak eredményeit mutatja be az e-mail címek kialakulásáról. Először egy kérdőíves vizsgálatról olvashatunk, melyben 120 franciát kérdeztek meg, hogyan építik fel magán és munkahelyi e-mail címüket. A vizsgálatot a szerző – némileg kiegészítve – később megismételte, immáron nemcsak az e-mail címekre, hanem a fórumokon és chatelésben használt nevekre, az internetes kapcsolatokra, valamint az interneten használt beszédstílusra is fókuszálva.

A harmadik fejezet témája: névválasztás a fórumokon, blogokon és az online médiában (71–140). Célja, hogy jobban megértsük a felhasználók álnévválasztását, melyet virtuális identitásuk felépítése befolyásol. Emellett az internetes platformok kontextuális sajátosságai is fontos szerepet játszanak az álnevek kiválasztásában és a virtuális identitás megteremtésében. A felhasználó az álnevének megválasztásával önmaga fikciójává válik, és a fiktív név megadásával a létrehozott szerepet játssza.

E fejezet négy fórumtémában megjelenő neveket elemez (egészség, globális felmelegedés, Quebec tartomány és a Nintendo játékok). A szerző a neveket saját intuíciója alapján kategorizálta, néhol talán megkérdőjelezhetően. Például a Nintendo fórumon megjelenő neveknel a *sasuke-thug* név az Ázsia/Japán kategóriába került (113), míg a *Naruto-question* név a kriptonimák csoportjába (115), pedig mind Sasuke, mind Naruto egy japán anime karakterei, melyből ráadásul Nintendo játék is készült, vagyis e felhasználónevek a karakterek kategóriájába is beleillettek volna. Ugyanígy a *Maskass solitaire* és a *Maskash* felhasználónevek is a kriptonimák csoportjába kerültek (114–115), holott Maskass az egyik legnépszerűbb Nintendo játék, a Mario világának egy karaktere. Az efféle kategorizáció a fórumtémák igen alapos ismerete alapján lehet csak megbízhatóan elvégezhető. Fontos megjegyezni, hogy a kutatásban szereplő felhasználónevek mögötti internethasználók személyazonossága ismeretlen maradt, így természetesen nehéz feladat megfelelő következtetéseket levonni a valódi és a virtuális identitás összefüggéseiről.

A könyv végén a konklúzió, a bibliográfia és a tárgymutató található.

3. A könyv könnyen olvasható, és azok számára is érthető, akik kevésbé jártasak e területen. A szerző sokszor használ közismert példákat (pl. a Biblia, az Iliász és az Odüsszeia anyagából), a kevésbé ismerteket pedig alapos magyarázattal egészíti ki. Emellett számos ábrát, táblázatot közöl, amelyek részben összefoglaló jellegűek, részben a megértést segítik.

A kötet igen aktuális témakörrel foglalkozik, amely még további alapos nyelvészeti tanulmányokra érdemes. A virtuális identitás létrehozása során zajló folyamatok több vonatkozásukban ismeretlenek még a kutatók előtt, így osztályozásuk sem könnyű feladat. A kötet mindenestre további vizsgálatokra is ösztönzi az olvasót.

SZARVAS ANGÉLA

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0461-1525>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

TÓTH VALÉRIA, Személynévi helynévadás az ómagyar korban

A Magyar Névtár Kiadványai 41. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017.

203 lap

1. Az itt ismertetett kötet a szerző Személynévadás és személynévhasználat az ómagyar korban című monográfiájának közvetlen folytatása.¹ Azt mutatja be, hogyan terjednek ki

¹ Ismertetését l. a Névtani Értesítő előző, 2017. évi számában (39: 212–218).